

Mrha je vsak četrtak in velja
poštino vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 Din, pol leta
16 Din, četrt leta 8 Din. Izven
Jugoslavije 64 Din. Naročnina
se pošlje na upravništvo
Slov. Gospodarja v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se dopušča do odpo-
vedi. Naročnina se plačuje
v naprej. Tel. Interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopis
se ne vrača. Upravništvo
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.
Cene inseratov po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprete reklamacije
so poštne proste. Čekovni
račun poštne urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

48. številka.

Maribor, dne 2. decembra 1926.

60. letnik.

Volitve in stranke na Slovenskem.

Radičevci v pasti.

Ko se je izvedelo, da je notranji minister nesel kralja
z podpis ukaz, s katerim se razpišejo volitve v pokrajinske
skupščine, je Radič takoj hitel v Beograd in napovedal,
da bo to preprečil. Kajti pri teh volitvah se bo poka-
zalo, kako je že njegova stranka med hrvaškim narodom
razpadla. Enako pa je prepričan, da bo izgubil vse v Slo-
veniji, posebno še v Prekmurju, kjer mu je shod v Murški
Soboti pred 14 dnevi pokazal, da ga je narod, ki je dosedaj
veroval njegovim političnim sleparijam, popolnoma zapu-
stil. Voditelj, ki mora med svojimi zborovati v senci baje-
netov, gre lahko v penzijo! Slovenski radičevci pa istočasno
pišejo po svojem glasilu, da so oni te volitve dosegli.
Torej so radičevci taki-le: so za in proti istočasno. Ker pa
ne vedo, kaj bi, je sklep slovenskega naroda že izvršen:
Slovenski radičevci naj nimajo mesta v pokrajinski skup-
ščini!

Slovenski demokrati in volitve.

Tudi slovenski demokrati, ki jih naš narod pozna po
»Domovini«, kakor ptica po perju, so rekli, da so volitve
— njihov vspeh. A kljub temu ne upajo med narod s svojo
firmo. Že snujejo nove »gospodarske« stranke. Za te stran-
ke zbirajo podpise uglednih mož, ki niso njihovi pristaši.
S svojimi pravimi si ne upajo v javnost. Toda slovenski na-
rod ve dobro, kako znajo demokrati »gospodariti«, treba
je le pomisliti na Agromerkurja in na Slavensko banko,
kar je stalo slovenski narod na stotine milijonov dinarjev.
Ako bo kak slovenski demokrat začel govoriti le o »gos-
podarskih« strankah, mu povejte samo to-le: »Poznamo
vaše gospodarstvo! Po kitajsko bi ga imenovali: Pink —
pink — fuč!«

Druge stranke na Slovenskem

bodo za te volitve gotovo postavile svojo listo, torej bomo
imeli precej škaflice, vendar te stranke ne pridejo v poš-
tev, ker jih za te volitve ne bode podpiral Beograd in se
ne bodo odpirale težke denarnice srbskih strank. Ravno
pri takih volitvah se spozna, da mora Slovenec biti le v
slovenski stranki, ne pa iskati si koticke pri srbskih in
hrvaških strankah. Zato se pričakuje, da bodo te stranke
pri teh volitvah izgubile. Kajti naši Slovenci hočejo v svo-
jih zadevah sami odločevati!

Volitve v oblastne zbornice.

Volitve so. Vršijo se dne 23. januarja 1927. Slovenija
voli posebej za mariborsko in posebej za ljubljansko ob-
last. Mariborska oblast bo štela 63, ljubljanska 53 članov.
Vsako okrajno glavarstvo voli zase. Tako volijo: Maribor
mesto 3, Celje mesto 1, drugi okraj se razdelijo sledeče:
Celje brez mesta 5, Ptuj 7, Šmarje 5, Slovenjgradec 3, Ma-

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

25

Ta zvižaja huronskega poglavarja je zadela v živo.
Delavari so dobro vedeli, da so se zamerili Francozom,
ker se niso udeležili naskoka na fort Viljem-Henrik. Tudi
bi ne bili radi videti, da bi bili z njimi v sovraštvo, kajti
njih bivališče in gozdovi, v katerih so lovili, so bili na
francoskih tleh. Zato je Delavar odgovoril v zadregi:

»Moji mladi možje so imeli hude sanje in niso hoteli
stopiti na bojno stezo. Velikega belega poglavarja pa spo-
štujemo in ljubijo.«

»Ali bo to verjel, ako bo slišal, da v svojem taboru
rede njegovega največjega sovražnika? Moj kanadski oče
ni norec.«

»Kje je sovražnik? Kdo je sovražnik mojega velikega
očeta?«

»Dolga puška.«

Strmenje Delavarov je kazalo, da so zvedeli šele zdaj,
kdo je njih gost. Tiho so se posvetovali in poslali še po
druge poglavarje. Tako se je novica bliskoma širila od ust
do ust, da je nazadnje vrela in kipela po vsem taboru.

Posvetovanje odličnih Delavarov je bilo kratko, ker
se je bila medtem raznesla vest, da se bo posvetoval ves
rod.

Predno je preteklo pol ure, so bili zbrani vsi vaščani,
z ženskami in otroki vred. Dalje kot navadno je trajala
tišina, ki nastane pred vsakim indijanskim posvetovanjem,
a nikjer ni bilo videti kakšnega znamenja nepotrpežljivosti.
Le včasih so se zborovalci ozrli proti koči, ki je bila trd-
neje in lepše zgrajena kot druge.

Slednjič se je oglasilo iz množice tiho mrmranje. Ko-
čina vrata so se odprla. Ven so stopili trije možje ter se
počasi bližali zborovalšču. Bili so trije starci, vsak izmed
njih starejši kot katerikoli izmed zborovalcev. Srednjega
izmed njih, opirajočega se na svoja spremljevalca, pa je
tlačilo število let, ki jih doseže le malokdo. Njegova posta-
va je bila svoje dni visoka in sloka kot jelka, zdaj pa jo je
upogibala teža celega stoletja. S težavo se je ped za pedjo
pomikal naprej. Njegova rdeča, nagubana koža se je čudno

ribor levi breg 5, Maribor desni breg 5, Gornjigrad 2, Ko-
njice 2, Ljutomer 3, Dolnja Lendava 4, Murska Sobota 5,
Prevalje 3, medjimurska okraja Prelog in Čakovec po 5.
Okraj Krško voli 5, Brežice 3, Laško 3, vendar so člani
teh okrajev pridruženi ljubljanski oblasti.

Izpolnite volilne imenike!

Volitve v oblastvene odbore so razpisane. 14 dni po
razpisu je še mogoče popraviti in izpolniti volilne ime-
nike. Volitve se vršijo po istih imenikih, kakor volitve v
narodno skupščino. Pozivamo vse krajevne zaupnike Slo-
venske Ljudske Stranke, naj gredo takoj na delo! Prvi
predpogoj za dober izid volitev so točni volilni imeniki.
Ker smo ob koncu leta, je zlasti paziti na vse izpremembe
v tekočem letu 1926.

Kdo ima volilno pravico?

Vsak, kdor je vpisan v volilni imenik. Zato naj kra-
jevni zaupniki SLS poskrbijo za dvoje. Prvo je: Vsak naš
somišljenik mora biti vpisan. Drugo je: Vsakega nasprot-
nika, ki nima volilne pravice, izreklamirati. Volilno pra-
vico imajo vsi moški, ki so: 1. šest mesecev nastanjeni v
občini, 2. ki so do dneva razpisa volitev dovršili 21. leto in
3. ki so naši državljani ali vsaj Slovani. Uradniki, duhov-
niki in vsi javni nameščenci se vpisujejo v volilne imenike
one občine, v kateri stalno živijo brez ozira na to, kje pre-
jemajo plače in ali je njih službovanje zvezano s potova-
njem. Ti imajo volilno pravico, če so bili na dan razpisa
volitev v občini, brez ozira na šestmesečno dobo. Fantje,
ki so odslужili vojaške, morajo biti vpisani takoj, ko odslu-
žijo svoj rok, v tisti občini, v kateri so bivali pred odho-
dom v vojaško službovanje.

Volilne pravice pa nimajo: 1. Oni, ki so obsojeni na
temnico, dokler se ne vrnejo v pravice. 2. Oni, ki so obso-
jeni na izgubo državlanske časti za čas, dokler traja ta
kazen. 3. Oni, ki so v konkurzu. 4. Oni, ki so pod skrbst-
vom.

Kako vložimo reklamacije?

Ker je samo 14 dni mogoče vlagati reklamacije za vpis
ali za izbris iz volilnega imenika, je treba takoj storiti vse
potrebno, da noben naš somišljenik ni ob volilno pravico
in da noben nasprotnik ne more po krivici voliti. Takoj
naj gre naš zaupnik k občinskemu uradu in pregleda na-
tanočno volilni imenik.

Popravek volilnega imenika se zahteva pismeno ali
ustmeno pri občinskem uradu. Zahteva je kolkov in taks
prosta. Priložiti pa je treba pravnomočne listine kot dok-
kaz za upravičenost zahtevanega popravka. Če hočete ko-
ga vpisati, morate priložiti dokaz: 1. da je izpolnil 21 let,
2. da je naš državljani ali Slovan, 3. potrdilo občinskega
urada, da dotični biva že polnih šest mesecev v občini.
Javni uradniki morajo mesto občinskega potrdila o biva-
nju priložiti izvirni ali overjeni prepis odloka, s katerim
so bili imenovani na službovanje v dotično občino. Posebej
opozarjamo, da je treba vložiti vsako reklamacijo posebej
za vsako priložiti vse dokaze! Pismeno reklamacijo mora
podpisati kak volilec, ne pa n. pr.: Krajevni odbor SLS.

odbijala od dolgih, belih kodrov, ki so mu valovili preko
ramen.

Oprava tega očaka je bila bogata in sijajna. Njegov
plašč je bil sešit iz najlepše kozuhovine, ki pa je bila na
več mestih brez dlak, da so bila na kožo naslikana njego-
va bojna junaštva. S prs so mu visele zlate in srebrne me-
dalje, podarjene mu od krščanskih vladarjev. Na rokavih in
nogah je nosil okrog členkov obroče od dragocene kovine,
na glavi pa srebrni diadem, iz katerega so molela tri no-
jeva peresa. Njih lesketajoča se črna se je jarko ločila
od snežnobelih kodrov. Držaj njegovega tomahavka je bil
vez pokrit s srebrnimi okraski, ročaj njegovega noža pa je
bleščal čistega zlata.

Ko se je prikazal častitljivi starec, je šlo od ust do ust
ime Tamenund. Magva je že večkrat slišal o modrosti in
pravičnosti delavarskega starca. Pravilo so celo o njem, da
je na skrivnem v zvezi z velikim duhom. Zato je stopil hu-
ronski poglavar iz množice, da bi od blizu gledal v obraz
možu, ki ima odločevati o njegovi usodi.

Starec je imel oči zaprte, kakor bi ne hotel več gla-
dati sloveske slavnosti in strasti. Barva njegovega obraza
je bila še temnejša, kakor pri drugih Delavarih zaradi raz-
nih umatnih podob, s katerimi je bilo tetovirano njegovo
lice. Oprt na svoja častitljiva spremljevalca je šel mimo
Huronov, ne da bi se zmenil zanj, potem pa je sredi svo-
jega ljudstva sedel na vzvišen prostor, dostojanstveno ka-
kor kak vladar.

Nastal je slovesen molk, potem pa so se dvignili naj-
odličnejši poglavarji, stopili k očaku, ga prijel drug za
drugim za roko ter si jih položili na glavo, kakor bi ga
prosili blagoslova. Mlajši vojščaki so morali biti zadovoljni,
da so se smeli dotakniti njegove obleke, ljudstvo pa je
bilo srečno, da je dihlo z njim isti zrak.

Ko je bilo končano poklanjanje, so poglavarji zopet
odšli na svoje prostore, eden izmed Tamenundovih spreml-
jevalcev pa je nekaj pošepetal vojščakom. Ti so odšli v
kočo, ki je ves čas vzbujała splošno pozornost, ter pripe-
ljali pred sivolasega sodnika osebe, zaradi katerih se je
vršilo slovesno zborovanje.

Spreddaj je stala Kora, nežno oklepajoč se svoje sestre,
za njima Heyward s klubovalnim obrazom, nekoliko v
strani pa Sokol z mračnim čelom. Unkasa ni bilo med
njimi.

Ako nima stranka rojstnega ali krstnega lista in je
nabava otežkočena, oziroma onemogočena v pravem času,
zadostuje tudi druga od pristojnega oblastva temeljem ro-
jstnega lista izdana listina, kakor šolsko izpričevalo, posel-
ska (delavska) knjižica ali vojaški dokument, iz katerega
so razvidni rojstni podatki, ki so se morali brezdvomno u-
gotoviti pri izdaji take listine na podlagi krstne matice.

Namesto domovinskega lista zadostuje tudi poselska
knjižica ali potrdilo pristojnega političnega oblastva, da je
reklamirana oseba državljani SHS. Enako zadostuje za iz-
kazilo glede rojstnih podatkov in državljanstva, ako se
predloži opcijska listina ali izkazilo o vojaškem službova-
nju v kraljevini SHS. Da je volilec Slovan po plemenu in
jeziku, zadostuje njegov pravilni potni list, vidiran od tu-
kajšnjega političnega oblastva, v kolikor je iz njega raz-
vidna ta okolnost, sicer pa potrdilo politične oblasti, poli-
cijskega ravateljstva, okrajnega glavarstva.

Vsako zahtevo popravka volilnega imenika mora ob-
činski urad rešiti v petih dneh. Proti rešitvi se je pritožiti
na deželno ali okrajno sodišče.

Vse somišljenike nujno prosimo, naj bodo pazljivi zla-
sti v tistih občinah, kjer imajo opraviti z nasprotniki. V
teh krajih naj zlasti pazijo, da gotovo izreklamirajo vse na
sprotnike, ki nimajo po zakonu volilne pravice. Zahteva
za izbris se vložijo, kakor za vpis. Treba je priložiti uradne
listine, kakoršne so potrebne za vpis: Torej: 1. Če trdim,
da kdo, ki je vpisan, ni dovolj star, moram priložiti uradno
potrdilo župnega urada o njegovi mladoletnosti; 2. če tr-
dim, da ni dotični naš državljani, moram priložiti potrdilo
občinskega urada; 3. če trdim, da dotični še ne biva šest
mesecev v občini, moram priložiti istotako potrdilo
občinskega urada; 4. če trdim da dotični iz kakšnega dru-
gega razloga nima volilne pravice, moram priložiti potrdilo
sodišča ali občinskega urada, da je v temnici, ali je obso-
jen na izgubo državlanske časti, ali da je v konkurzu ali
pod skrbstvom. Vsa ostala določila glede vpisa veljajo tu-
di za izbris. — Opozarjamo, da morajo dati vse oblasti
brezplačno vse potrebne listine za reklamacije najkasneje
v 24 urah.

Naše prvo delo za volitve.

Po teh navodilih, ki smo jih v zgornjem navedli, bodi
naše prvo delo za volitve: Priprava in izpolnitev volil-
nih imenikov je podlaga za vsa poznejša agitacija. Za do-
ber uspeh pri teh volitvah je potrebno, da to prvo delo
»vso v nemo in natančnostjo izvršimo! Naj vidijo oni, ki ra-
čunajo na to, da bi nas presenetili, da so se zaračunali. Po-
zivamo torej vse naše zaupnike širom domovine, naj še ta
teden uredijo in izpolnijo volilne imenike!

Za enkrat najbolj važna dela.

Zgodilo se je, kakor smo napovedovali že zadnjič, da
so politični nasprotniki slovenskega naroda hoteli ga pre-
senetiti z volitvami v oblastno skupščino. Pa se jim ni
se jim ne bo posrečilo. Za to bode že poskrbel »Slovenski

S pozorno radovednostjo je ljudstvo opazovalo ujet-
nike. Slednjič se je dvignil eden izmed starih poglavarjev
ter vprašal v razumljivi angleščini:

»Kdo izmed vas je Dolga puška?«

Več minut trajajoč molk je sledil temu vprašanju.
Heyward je z očmi švignil preko molčeče množice. Ko je
spoznal Magvo, mu je bilo takoj vse jasno. Nič dobrega se
ni nadejal. Večkrat je že slišal, da rdečkožci kar nakratko
obračunajo s svojimi ujetniki. Hotel pa je vse poizkusiti,
da priskoči na pomoč zvestemu prijatelju, ki je njemu in
njegovima spremljevalkama že tolikokrat pokazal svojo
zvestobo. Zato je na ponovno vprašanje odgovoril odločno
in ponosno:

»Dajte nam orožje in nas pustite oditi v gozdove. Tam
bodo naša dejanja govorila za nas.«

»Ti si torej vojščak, ki je njegovo ime napolnilo naša
ušesa?« je rekel poglavar. Živahno zanimanje se mu je
bralo z obraza. »Zakaj si se priplazil v naš tabor?«

»Prišel sem, ker me je gnala sila. Iskal sem hrane,
varstva in prijateljev.«

»To ni mogoče. Gozdovi so polni divjačin in vojšča-
kova glava ne potrebuje strehe. Sicer pa Delavari niso
prijatelji Angležev. Tvoj jezik je govoril, a tvoje sree je
molčalo.«

Heyward je molčal, ker ni vedel, kaj bi odgovoril na
ta tehtni ugovor. Zdaj pa je Sokol stopil naprej in rekel:

»Ako na vprašanje, kdo je Dolga puška, nisem odgo-
voril takoj, se to ni zgodilo zaradi tega, ker se bojim ali
sramujem. Toda Mingi nimajo pravice, da so mi nadelili ime,
ki zame ni niti častno niti pohvalno. Moji sorodniki so me
zvali Natanaela, moji prijatelji Delavari, ki bivajo ob svoji
reki, pa me zovejo Sokola in jaz sem ponosen na to.«

Doslej so vsi pazljivo gledali Dunkana, zdaj pa je njih
pozornost lovet obrnil nase. Večkrat se je dogajalo, da sta
si dva vojščaka lastila isto ime, ki je bilo med njimi na
dobrem glasu. Zato se je stari poglavar obrnil k Magvi.

»Moj brat pravi«, je rekel, »da se je kača priplazila
v moj tabor. Kdo je tisti?«

Huronci je pokazal loveca. Dunkan pa mu je hotel po-
magati in je vzkliknil:

»Ali bo modri Delavar verjel volčjemu lajanju?«

Magvi so strele švigale iz oči, vendar se je premagat

Gospodar, da bodo vsi ljudje pravočasno izvedeli, za kaj gre. Potrebno pa je, da vi, poštvalni in delavni agitatorji, v tem mesecu storite vse, da bo »Slovenski Gospodar« prihajal v vsako hišo!

Našim agitatorjem!

Vsako delo, ki je dobro urejeno, tudi dobro uspeva. Zato naj se po posameznih krajih tudi agitacija pravilno uredi, pa bo uspela. Eden najbolj delavnih in sposobnih bodi voditelj agitacije, za kar smo posamezne že posebej prosili. Ta naj dopisuje, pošilja nabrane naslove naročnikov in naročnino, pa naj tudi sprejema naša navodila, katera bo potem sporočil ostalim agitatorjem. Vsi poštvalni vzgojitelji ljudstva so se že odločili, da zastavijo vse svoje moči za razširjenje našega lista. Njim so se pridružili naši delavni možje in fantje, neustrašene mladenke in žene. Ne truda, ne časa ne štedijo, samo da za dobro stvar kaj storijo. Hvala in zahvala vam bodi javno izrečena!

Kako agitiramo?

1. Nič več odlašati! V vsaki župniji se naj čimprej zberejo agitatorji in agitatorice, ki so določene za posamezne okolišje. Na sestanku se naj domenijo, kako in kje bode posamezni agitiral in katero delo mora opraviti do prihodnje nedelje.

2. Bodite neustrašeni! Na agitaciji bodite pogumni, izpodbijajte razne ugovore, s katerimi se mnogi branijo, da lista ne naročijo. Dobra beseda bo vedno dobro mesto našla, to bodi tudi agitacijsko načelo. Ako ste kaj dosegli, boste itak veseli, ako pa odidete brez vidnega uspeha, vendar vaše delo ni bilo zastonj, ker ste storili nekaj za dobro stvar.

3. Kaj pa z nasprotnimi listi? Nasprotnih listov na splošno ne omenjajte, ker sploh niso niti vredni, da bi se o njih govorilo. Kjer pa zadenete na nje — pa te hiše so vedno bolj redke — tedaj resno odsvetujte naročanje teh listov! Vsako večje nasprotovanje, o katerem bi se vam zdelo prav poročati na sestanku, pa si zapomnite!

4. Vsako nedeljo obračunaj delo! Vsako nedeljo se zberite pri voditelju. Tam poročajte o uspehih, oddajte naslove naročnikov in naročnino. Pri tem pa je paziti posebno na to-le: Pri vsakem naročniku zapišite, ali je dosedanji (star) naročnik, ali pa se naroči na novo. Nov naročnik je tisti, ki pri naročanju lista ne prejema. Vsi naročniki »Slovenskega Gospodarja«, tudi taki, ki so že plačali naročnino naprej, dobijo v tej številki položnice.

5. Izpolnite naročnikom položnice! Ako veste, da kateri naročnik želi, da mu izpolnite položnico, ustrezite mu! Dosedanjemu naročniku napišite na srednji del položnice »star«, drugemu pa »nov«. Ako je le mogoče, naj se vsako nedeljo po božjih službah v posebnem prostoru blizu cerkve spisujejo položnice za »Slovenskega Gospodarja«, katera naj potem naročniki sami nesejo na pošto, ako je blizu, da imajo odrezek kot potrdilo naročila.

6. Oskrbimo list tudi revnejšim pristašem! Agitatorji naj pri svojem delu zberejo naslove takih pristašev, ki si sami ne morejo naročiti lista, pa bi morda naročili skupno z drugimi. Enako bo potrebno, da agitatorji opozorijo naše gospodarske zavode in naprosijo naše premožnejše somišljenike, da prispevajo v ta namen.

7. Cena »Slovenskega Gospodarja« ostane dosedanja: Za celo leto 32 dinarjev, za pol leta 16 dinarjev, za četrt leta 8 dinarjev. Plačuje se vnaprej.

Naši nasprotniki pravijo, da naši agitatorji niso več tako živahno delavni in da bodo prav lahko razširili svoje liste po vsej Sloveniji. Mi pa vemo, da se ti motijo in da jim boste že vi, naši zvesti in neutrudljivi delavci za našo sveto stvar, pokazali, kako so se motili. Zato pričakujemo prav razveseljivih vaših poročil in vas iskreno pozdravljamo!

Dr. Anton Korošec, načelnik SLS.

Dr. Anton Jerovšek, načelnik agitacijskega odbora.

in se zaničljivo obrnil v stran. Po kratkem posvetovanju mu je rekel poglavar, ki je govoril doslej:

»Mojemu bratu se je očitala laž. To žali njegove prijatelje. Naj se izkaže, da je govoril resnico. Dajte mojima ujetnikoma puške, da z dejanjem pokažeta, kdo izmed njiju je prava Dolga puška.«

Zviti lisjak se je delal, kakor bi ne čutil nezaupanja, ki je bilo skrito v tem predlogu. Prikimal je, ker je bil prepričan, da bo ta poizkušnja potrdila njegove besede.

Moža, ki sta oba hotela biti Dolga puška, sta dobila vsak svojo nabito puško. Kot cilj so jima dali lončeno posodo, ki je stala nekoliko oddaljena na obsekanem drevesu. Heyward se je moral natihiem smejati, da bo v streljanju tekmoval z možem, ki mu je že tolikokrat dokazal, kako dobro zna meriti. Kljub temu je bil odločen, da bo naprej igral vsiljeno mu vlogo. Ustrelil je prvi. Vesel krik med gledalci je naznanjal, da ni zadel daleč proč od cilja, komaj dva palca proč od posode.

Namesto da bi tudi on pomeril, pa je Sokol ves zaničljivo mirno stal, dokler ga mlad Indijanec ni udaril po rami, rekoč, naj strelja.

Sokol pa je dvignil puško, jo zavihtel po zraku in zaklical Magvi:

»Čuj me, Huronec! Lahko bi te zdajle za vedno napravil neškodljivega. Ni ga človeka, ki bi mi mogel zabraniti. Sokol, ki plane na goloba, ne zadene svojega cilja bolj gotovo, kakor bi moja krogla zadela tvoje hinavsko srce, ako bi hotel. A zakaj ne storim tega? Ker mi je to prepovedano kot belokožu. S tem bi druge, ki so nedolžni, spravil v nesrečo. Ako imaš boga, zahvali se mu na kolenih. On je tisti, ki te čuva.«

Tišina je nastala na te besede. Vse oči so bile obrnjene v Magvo. Ta pa je stal nepremičen, kakor bi ga ne brigale lovčeve besede.

»Ako je beli mož res vojščak, ki hoče biti, naj sedaj pokaže«, je nazadnje rekel poglavar.

V tem hipu pa se je lovec tako glasno zasmel, da se je Heyward prestrašen zdrzil. Kaj takega še nikdar ni slišal iz njegovih ust. Obenem pa je Sokol kakor naključno izpustil puško, da mu je padla na levo roko. Takoj nato je počil strel. Lončena posoda se je razletela na tisoč koscev. Sokol pa je zaničljivo puško vrgel od sebe.

Prve opombe k drž. proračunu.

Uzunovič-Radičeva vlada je pred kratkim predložila Narodni skupščini nov proračun za gospodarsko leto 1927—1928.

Gotovo je proračun najznačilnejše delo za vsako vladu, kajti iz njega se razvidi, kako gospodari vlada, kako in katere davke pobira, kako te davke uporablja in kako upravlja tudi državno premoženje, recimo gozdove, rudnike, železnice itd.

Lansko leto so posebej Radičevci povsod naglaševali, kako bodo zmanjšali bremena, kako bodo z vestnim, poštenim in skromnim ter štedljivim upravljanjem zamogli znižati vse izdatke ter zboljšati vse naše gospodarske razmere.

Novi njihov proračun postavlja na laž vse njihove obljube in zagotovila. Proračun znaša namreč 11 tisoč 690 milijonov dinarjev, ali zaokroženo: 12 milijard dinarjev. Navidezno je torej za 814 milijonov dinarjev manjši, kakor je bil lanski, v resnici pa je ostalo vse pri starem.

Bremena ostanejo ista.

Novi proračun v finančnem zakonu določa tudi vse vrste in višino davkov. Najbolj kratko povemo glede tega, da ostane vse tako kakor lani. Za Slovenijo in za ostale kraje se predvideva, da mora iste davke in isto višino davkov plačati, kakor je to bilo lani. Niti vinarja ni odnehala Radič-Uzunovičeva vlada. Ostane torej isti zemljiški davek, ista osebnina dohodnina, isti davek od dela, isti vsi drugi direktni davki, pa tudi vse iste doklade. Torej nobenih milosti, nobenih olajšav! In naši davčni uradniki bodo morali pod bičem g. delegata dr. Šavnika stiskati in pritiskati še veliko bolj kakor do sedaj, ako se bode hotel dr. Šavnik pohvaliti pri g. finančnemu ministru, da je iz težko prizadete Slovenije izprešal iste svote.

Pa tudi glede indirektnih davkov gg. Radič, Pucelj in Uzunovič niso odnehali prav nič. Dohodke iz monopolov (tobak, sol, petrolej itd.) bodo pobirali iste, takse ostanejo iste, trošarina ista in način pobiranja in kaznovanja po teh zakonih ostanejo isti. Niti ene olajšave v bremenih torej ta novi predlog ne predvideva!

G. Radič s svojimi tovariši po Hrvatskem in po Sloveniji govori, kako je rodil njegov sporazum »najlepše plovce«, da je sedaj ljudstvu dobro. Mislimo, da nihče ne občuti te dobrote razen njega samega. Če je g. Radič s Puceljem res tak prijatelj ljudstva, zakaj pa ne olajša bremen, zakaj ne gospodari boljše, da bi zamogel znižati naravnost neznosna bremena?! Zakaj ne predruži vsaj načina pobiranja davkov v Sloveniji in na Hrvatskem?! Se nikdar ni nobena stranka tako grdo prevarila ljudi, kakor so varani in razočarani sedaj. Več kot poldrugo leto je ta gospoda na vladi. Za dva proračuna so odgovorni in med pametnimi ljudmi ne more biti človeka, ki bi jim zamogel pripisovati še resnost, voljo in zmožnost, da zboljšajo v državi razmere. Kdor pa ne zna, ne more in celo noče držati tega, kar je obljubil, ko ima priliko, da to stori, ta pač ne zasluži zaupanja ljudstva.

(Dalje prihodnjič.)

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Davčni načrt v davčnem odboru sprejet. O tem načrtu, ki bi vsaj na papirju prinesel zjednačenje davkov, bomo še posebej govorili.

Nov zakon o vrhovni upravi. V zakonodajnem odboru se je začelo sklepati o raznih naslovih in delokrogih naj-

Gledalci so obstrmeli ob mojsterskem strelu. Kmalu pa se jih je oglasilo nekaj trdeč, da je lovec samo po naključju zadel tako dobro. Njim se jih je pridružil čimdalje več. Tudi Heyward je bil tega mnenja. Sokol pa se je razvnel.

»Naključje?« je vzklilnil. »Potem nama zopet dajte orožje in naju postavite v gozd. Potem boste videli, kdo zna najboljšo meriti z varno roko.«

Zopet so jima dali puške.

»Majore«, je rekel Sokol, »ali vidite tisto bučo, ki visi tam-le na drevesu? To vzameva na muho. Glejte, da jo zadene.«

Buča je bila posoda, kakršne so bile v navadi med Indijanci in je na jermenu visela s suhe smrekove veje, več kot še enkrat toliko oddaljena od strelca kot prva posoda. Heywardu je bilo čudno pri srcu. Popolnoma je pozabil, v kakih razmerah se nahaja. Navdajala ga je samo želja pokazati, da ni slab strellec. Z največjo pazljivostjo je nameril puško. Ko je bil ustrelil, je takoj priskočilo nekaj mladih Indijancev, da poiščejo kroglo. Tik mimo buče se je bila zapirala v drevesno skorjo. Z veselim krikom so rdečkastoči pohvalili strel.

Lovec pa se je pristrčno tiho zasmel.

»Ni bila slaba«, je rekel, »za vojaka kraljevske vojske. Ko bi bil jaz večkrat samo za toliko streljal mimo cilja, bi imeli Mingi še marsikatero vojščaka več. Upam, da ima lastnik te buče še več takih. S to-le ne bo več hodil po vodo.«

Pripravljen se je za strel. Eno nogo je postavil malo nazaj, počasi dvignil roko, s katero je držal puško, malo počakal in sprožil. Mladei so hlastno priskočili, a zaman so iskali kroglo. Porogljivo so to naznanili zborovalcem. Stari poglavar pa je zaničljivo rekel Sokolu:

»Ti si volk v pasji koži. Tvoj jezik govori bahavo, a tvoje roke so prazne. Z Dolgo puško hočem govoriti«, se je obrnil k Heywardu.

»Slepici!« je vzklilnil Sokol neustrašeno. »Ako hočete najti kroglo, preiščite cilj.«

Indijanci so strgali bučo z veje in jo vriskaje kazali gledalcem. Krogla je bila prodrila skozi odprtino posode in preluknjala njeno dno. Nihče izmed navzočih Delavarov ni več dvomil, kdo je prava Dolga puška.

višje državne uprave. Naša ministrstva, ki v smislu tega zakona ne bodo tako številna, pač pa bodo nekatera združena, bodo dobila nove naslove in nove delokroge.

Radič na kolenih. Če se kdo pred mogočnejšem vrže na kolena, potem je težko vstati in mogočnejša nadvladati. To čuti tudi Radič, ki tu pa tam med narodom katero pove, v Beogradu pa prekliča, ki vladi s čim zagrozi, potem pa reče, da ga ne razumejo.

Kralj se povrne v Beograd, nakar pokliče k sebi voditelje raznih strank. Nekateri pravijo, da je vlada trdna, drugi, da je že v krizi. V bližnji bodočnosti bo pa padla v tem oziru končna odločitev. Iстина je, da je ta vlada nedejavna, da je pa končno v vedni negotovosti, ker jo na eni strani Pašić, na drugi Radič izpodkupujeta stalnost.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Vojaška premikanja na italijansko-francoski meji. — Francoske oblasti so dognale, da so se začela vojaška premikanja na italijanski strani državne meje. Francija se je zavarovala in poslala nekaj svojega vojaštva na mejo.

Rumunski kralj umira. Poročila iz Bukarešte pravijo, da je rešitev kralja Ferdinanda, ki je oče naše kraljice, nemogoča in da bo kralj podlegel težki bolezni raka. Na Rumunskem je vprašanje prestolonaslednika zelo pereče. Kraljica Marija, ki je šla v Ameriko, se vrača domov.

Pogajanja med slovaškimi poslanci in češko vlado za vstop Slovkov v vlado trajajo dalje, vendar je precej težko, ki jih še ni bilo mogoče odstraniti.

Revolucija v Albaniji. Poročila iz Albanije so javila v svet novo revolucijo. Ker pa so v tej mali državi medsebojni krvavi spopadi na dnevnem redu, se vsakokrat misli, da je že revolucija. Sedanja vlada je v 24 urah napravila red, kar pa je stalo nekaj človeških žrtv na obeh straneh.

Mussolini išče Nemčijo, zato se je s posebnim pismom obrnil na nemško javnost ter jo opozoril na sodelovanje z Italijo v gospodarskem in političnem oziru. Gotovo je ta Mussolinijeva poteza mali bavbar za Francijo.

Angleška — vodilna velesila. Na Angleškem se je vršilo posvetovanje iz vse veljanske angleške države zbranih državnih ministrov. V tej državi so številni narodi različnega jezika, plemena, vere. Ker pa angleška vlada daje tem narodom veliko svobode, so zadovoljni in je na ta način Angleška največja in vodilna velesila.

Kaj je novega?

Zločinski napad na avto-omnibus Maribor—Ptuj. — Avto-omnibus, ki vozi med Mariborom in Ptujem, bi bil v torek, dne 23. novembra, skoro postal žrtev zločinskega napada. Med vsemi Hajdoš in Skorba so položili neznani zlikovci čez cesto debel tram, na katerem bi se bil avto-omnibus sigurno ponesrečil, da ni šofer še v zadnjem trenutku opazil nevarnosti ter z vso silo avto zavrl. Avto se je ustavil tik pred tramom. Potniki se imajo zahvaliti šoferjevi spretnosti in pazljivosti za življenje. O napadu je bilo obveščeno orožništvo, ki zlikovce zasleduje.

Dva požara. Sv. Križ pri Ljutomeru je zadela dne 23. novembra velika nesreča. Ogenj je upepelil 10 poslopij. Predpoldne jih je pogorelo 8 v Bunčanih, kjer so baje zažgali otroci. Zvečer pa so lizali plameni v Lukavih dvema posestnikoma hiše in gospodarska poslopja. Revežem je pogorela krma in živila. Tako bodo na zimo brez strehe in jela ljudje in živina. V spodnjem delu župnije vlada veliko razburjenje, ker so našli pisanje, da mora pogoreti vsa vas. Zlobna roka je očitvidno na delu, ker se vrstijo požari v Cezanjevih in Lukavih. V kratkem času je zdaj to že tretji požar v teh dveh vaseh. — V soboto, dne 20. novembra, ob petih popoldne, je nastal v kozolcu ljuomerskega trgovca g. Franca Seršena požar, ki je prostrano poslopje,

»Zakaj mi je brat z lažjo hotel zamašiti ušesa?« se je poglavar obrnil k Dunkanu. »Misliš li, da je Delavar tako neumen, da ne razločuje pantra od mačke?«

»Delavari bodo videli, kdo je lažnjivec«, je odgovoril Heyward in pokazal Magvo.

»Dobro«, je odgovoril poglavar, »videli bomo, kdo nam hoče zamašiti ušesa. Rdeči brat naj govori, Delavari poslušajo.«

Pozvan, naj govori, je Magva počasi in dostojanstveno stopil v sredo kroga ujetnikom nasproti. Predno je odprl usta, se je še ozrl v resne obraze okrog stoječih Delavarov, kakor bi hotel z njih spoznati, kako naj obrne besedo. Potem pa je pričel govoriti, poslušajoč se kanadskega jezika, ki so ga umeli skoro vsi navzoči.

»Veliki duh, ki je ustvaril ljudi, jim je dal različne barve«, je pričel zvičajni Huronec. »Nekateri so bolj črni kot medvedje v gozdovih. Te je določil za sužnje in jim ukazal, naj delajo brez prestanka kot bobri. Slišite jih stokrat, kadar vleče veter od juga. Njih stokanje je hujsko od tuljenja bivolov na bregovih slane jezera, kjer so jih polni veliki čolni, ki prihajajo in odhajajo. Drugim je dal kožo, ki je bolj bela kot hermelin; tem je ukazal, naj bodo kupčevalci, plazeči se psi v pričo svojih žena in kruti volkovi proti svojim sužnjem. Temu rodu je dal zahrbtnje jezike divje mačke, strahopetno srce zajca, zvičajnost prešiča, ne pa lisice, in roke, ki so daljšje kot noge jelenova. S svojim jezikom maši ušesa Indijancem. Srce ga uči, da plačuje vojščake, ki se vojskujejo za njega. Zvičajnost ga uči, da grabi na kup dragocenosti vsega sveta. In njegove roke obsegajo zemljo od bregov slane vode do otokov velikega jezera. Bog mu je dal dovolj, a on hoče vse. Taki so blodilniki.«

Drugi so dobili od velikega duha kožo, ki je bolj rdeča in bolj leskeča kot sonce na nebu«, je nadaljeval in pokazal proti soncu. »Ti otroci so njegovi ljubljenci. Dal jim je ta otok z vsem drevjem in divjačino. Veter jim je naredil jase v gozdovih. Sonce in dež zorita njih sadeže, sneg prihaja in jim pravi, naj bodo hvaležni. Kadar so bobri delali, so oni ležali v senci in jih gledali. Poleti jih je hladil veter, pozimi jih je grela kožušina. Ako so se vojskovali med sabo, so s tem hoteli pokazati, da so močje. Bili so pogumni, bili so pravični, bili so srečni!«

(Dalje prihodnjič.)